

Jan Willem Berkelbach van der Sprenkel

Jan Willem Berkelbach van der Sprenkel is geboren op 6 Januari 1897 in Gouda. Hij was de zoon van Jan Willem Berkelbach van der Sprenkel en Cornelia Gerarda 't Hooft. Zijn vader was predikant in Gouda. Jan Willem trouwde op 1 april 1926 met Albertina Wesselina van 't Hoff. Ze kregen een zoon en drie dochters.

Hij ging in Gouda naar het gymnasium en begin in 1916 aan een studie medicijnen aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Al in het eerste jaar stapte hij over naar de literaire faculteit, om geschiedenis te studeren. Hij studeerde in 1921 cum laude af, schreef zijn dissertatie, en ontving twee jaar later, ook cum laude, de doctorstitel.

Jan Willem werd in 1923 docent en later corrector aan het gymnasium in Gorkum. In 1925 werd hij, samen met dr. Salomon Biegel en notaris Brouwer, bestuurslid van de afdeling Gorinchem van de Nederlandse Padvinders (NPV).

In 1930 verhuisde hij naar Haarlem en was daar tot zijn dood docent aan het gymnasium en de H.B.S.. Hij was een levendig verteller en ernstig opvoeder. Hij schreef schoolboeken en werd in 1933 voorzitter van het *Genootschap van leraren aan Nederlandse Gymnasia*. Ook in Haarlem was hij betrokken bij het jeugdwerk. Hij nam als leider deel aan de kampen van de Vrijzinnig Christelijke Studenten Bond en werd in 1939 hoofdleider van de Vrijz. Chr. Jeugdgemeenschap, afd. Haarlem.

Hij was voor de oorlog betrokken bij de verdediging van vrijheid en democratie toen dit een ideologische strijd was. Hij was drie jaar voorzitter van de afd. Haarlem van 'Eenheid door democratie'. In de oorlog nam hij actief deel aan het verzet door allen te helpen, die door de Duitsers werden bedreigd of vervolgd. Hij steunde op talloze manieren het verzet, o.m. het verzet op de scholen. Zijn op kerkelijke instigatie geschreven brochure *De Vader des Vaderlands* (1941) vormde een belangrijke bijdrage tot het bovengronds verzet.

Op 6 december, toen er een grote razzia plaatsvond in Haarlem, werd hij met spoed opgenomen in het ziekenhuis. Bij de razzia werden 1300 mannen opgepakt en afgevoerd. Drie dagen later, op 9 december 1944, overleed Jan Willem in het Haarlemse St.-Elisabethziekenhuis aan een darmverlamming. Hij werd begraven op Begraafplaats Ellecom-De Steeg in Ellecom.

Meer informatie

[De padvinder; algemeen orgaan voor de Vereniging "De Nederlandsche Padvinders", jrg 11, 1925, no. 2, 1925 » 1925-02 - Pag. 30 | Delpher](#)
[Berkelbach van der Sprenkel, Jan Willem \(1897-1944\)](#)
[Jan Willem Berkelbach van der Sprenkel \(Gouda, 6 Januari 1897-Haarlem, 9 December 1944\), Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde, 1950-1951 - DBNL](#)
[Jan Willem Berkelbach van der Sprenkel \(1897 - 1944\) - Genealogy](#)

[Haarlem, 'De Sinterklaasrazzia' | Oorlogsgravenstichting](#)
[Ellecom - Begraafplaats Ellecom-De Steeg - Jan-Willem-Berkel](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.